

GÓRNOŚLAZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GÓRNOŚLAZAK

wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

Redakcja i Administracja: Katowice, św. Stanisława 4
Telefon 1414 i 156 — P. K. O. Katowice 304 540

ZA OGŁOSZENIA

płaci się 20 gr za wiersz milim. Wiersz reklamowy 70 gr.
Na pierwszej stronie 80 groszy

Nr. 84

Katowice, poniedziałek 11-go kwietnia 1932 r.

Rok 31

Rząd przypuścił atak w zatruta fortecę przemysłu.

Jeśli w naszym nadmiernie zwaśnionym społeczeństwie istnieje postulat, który jednoczy wszystkie jego odłamy, to postulatem tym jest niewątpliwie **zniżka cen na wyroby karteli przemysłowych.** Zniżka, która na nowo przywróciłaby zachwianą równowagę między ceną rynkową a siłą nabywczą ludności.

Na postulat ten zwrócił uwagę premier p. Prystor przed miesiącem w swej deklaracji, uzasadniając potrzebę interwencji rządu w dziedzinie polityk kartelowej.

— Sztynność cen węgla — mówił szef rządu — wyrobów hutniczych, materiałów budowlanych, cementu i t. d. utrudnia dostosowanie zbytu tych towarów do zmniejszonej siły nabywczej rynku wewnętrznego... Przed przemysłem skartelizowanym — mówił dalej premier — stoi dziś konkretne zadanie zdobycia rynku, czy to przy pomocy t. zw. preferencyj wewnętrznych, czy też w drodze generalnej obniżki cen.

Naprawdę jednak czekał rząd tygodniami na inicjatywę karteli. Przemysł pozostał głuchy na wezwania p. Prystora.

Nie uczynił on ani jednego wysiłku, aby obniżyć koszty własne i umożliwić obniżkę cen. Zaciąwszy się w swej nieustępliwej postawie, organizacje kartelowe, a przede wszystkim przemysł węglowy, wołały kurczyć produkcję, uśmiercać rynek wewnętrzny i wyrzucać robotników na bruk, byle utrzymać swe wygórowane ceny. Nie chciały zrozumieć, że i producent kartelowy w ostatecznym rezultacie, mimo swych prerogatyw monopolisty zależy od odbiorcy. A zrujnowany odbiorca albo nie kupuje albo kupuje po żądanej cenie, ale nie płaci.

Skutki tego niezrozumienia i uporu baronów węglowych nie dały na siebie długo czekać, ze szczególnym zaś tragizmem wystąpiły na G. Śląsku. Ta dzielnica, będąca „perłą w polskiej koronie”, w wyniku niszczącej polityki kartelowej zamienia się w istne pobożniactwo pracy. Zamykają się na głucho bramy coraz to innej kopalni lub hut; żałośnie sterczą ku niebu znieruchomiłe wieże wydobywcze; połowa zatrudnionych dawniej robotników boryka się z głodem.

W takich warunkach rząd nie miał drogi do wyboru. Na mocy uzyskanych od Sejmu pełnomocnictw Prezydent Rzplitej wydał onegdaj dekret, wyposażył w natychmiastową moc obowiązującą, a bardzo znacznie ograniczającą rabunkową samowolę gospodarczą przedsiębiorstw węglowych.

Nowy dekret, dając rządowi znacznie szersze, niż dotychczas uprawnienia, w umiejętnych rękach władzy wykonawczej zmienić się może w narzę-

Druzgocąca klęska Hitlera.

Hindenburg triumfuje.

Berlin. Mimo ostrego pogotowia organów policyjnych na całym terytorium Rzeszy i mimo przygotowania wszelkich środków zapobiegawczych na wypadek awantur i starć między zwolennikami zwalczających się partii, doszło w ciągu onegdajszego wieczora i nocy w wielu miejscowościach do zakłócenia porządku i interwencji policji. Sam dzień wyborów — niedziela minął na ogół spokojnie i bez większych wybryków. Liczba głosujących dochodziła do 80 procent.

W wyniku głosowania znaczną bo paru milionową większą głosów prezydentem Rzeszy na okres następnej kadencji wybranym został marszałek von Hindenburg. Zwycięstwo starego marszałka oceniać należy jako tem świeższe, że stosunkowo agitacja, w ostatnim zwłaszcza czasie, na rzecz Hindenburga osłabła, podczas gdy główny jego przeciwnik — Hitler wyteżył wszystkie siły, nie żałując czasu i złota, byle tylko przeforsować swą kandydaturę. Dzień wczorajszy przyniósł Hitle-

rowi sromotną klęskę, która — kto wie — czy nie będzie początkiem zmięczenia zawrotnej kariery tego największego demagoga ostatniej doby.

Według dotychczasowych obliczeń liczbowych, które już można uważać za prawie ostateczne — Hindenburg na ogólną ilość głosujących 36.131.168 zdobył przeszło 19 milionów, Hitler 13 milionów, komunist Thaelmann przeszło 3 i 1/2 miliona głosów.

Zniszczenia armij i rewizji traktatów domagać się będą Włochy.

Rzym. Memorjał rządu włoskiego, który zostanie przedłożony genewskiej konferencji rozbrojeniowej natychmiast po wznowieniu obrad, donosi co następuje:

„Propozycja stanowi niepodzielny plan i ma na celu natychmiastowe lub stopniowe zlikwidowanie wszystkich środków wojennych w przeciagu mającego się ustalić terminu.

W myśl planu włoskiego, poszczególne państwa zobowiązują się do zniszczenia swojej ciężkiej artylerji lądowej, oraz do zniesienia wszystkich czołgów, wielkich okrętów bojowych, łodzi podwodnych i samolotów bojowych.

Dalej ma zakazane prowadzenie wojny chemicznej i bakterjologicznej.

Sygnatarjusze traktatu rozbroje-

niowego obowiązują się równocześnie i w przyszłości nie będą produkowali ani nabywali wymienionych wyżej gatunków uzbrojenia.

Jako ciężką artylerję lądową plan włoski określa wszelkiego rodzaju armaty, haubice i moździerze o kalibrze ponad 100 mm. Ponadto ma być wzbronione produkowanie i używanie wszelkiego rodzaju motorowych środków lokomocji, które łatwo dadzą się przemienić w narzędzia bojowe.

Plan włoski podaje również dokładny sposób zniszczenia względnie zlikwidowania wymienionych rodzajów broni.

Pozatem w memorjale zawarte są propozycje, wysunięte przez min. Grandiego podczas ostatnich obrad konferencji rozbrojeniowej w tym kierunku,

iż Włochy zgadzają się na przystąpienie do traktatu, przewidującego zniesienie wszelkich środków bojowych, koniecznych dla przeprowadzenia wojny zaczepnej. Cel ten ma być osiągnięty przez rewizję istniejących umów, co zapewni ludności cywilnej konieczną ochronę.

Stracenie zamachowców na dyplomację niemieckiego.

Moskwa. Po odrzuceniu próby o ulaskawienie przez prezydium centralnego komitetu wykonawczego, sprawcy zamachu na radcę ambasady niemieckiej w Moskwie von Twardowskiego, Stern i Wasiljew zostali dziś rozstrzelani przez oddział GPU.

dzie skutecznej a pomyślnej polityki gospodarczej.

Polityka ta niezawodnie pójdzie w dwóch kierunkach. Naprzód ukrócić musi podatek, który baroni węglowi ściągają z obywateli na rzekome koszty „dum pingu”; następnie zaś wpłynie na kartele, aby stanęły frontem ku rynkowi wewnętrznemu, przez radykalną zniżkę cen odbudowały zamierającą jego zdolność spożywcza.

W walce z garścią wyzyskiwaczy rząd mieć będzie po swej stronie całą robotniczą i pracowniczą Polskę — to znaczy całe społeczeństwo bez pasożytów.

Zapowiadając wydanie tego dekretu, nadmieniliśmy, że wśród przemysłowców węglowych fakt ten wywarł wielkie wrażenie.

Dalszy przebieg wypadków potwierdził to najdobitniej. Przemysłowcy węglowi widocznie nie przywiązywali większej wagi do zapowiedzi min. Zarzyckiego, złożonej w Sejmie i nie przewidzieli, że rząd traktuje rzecz tak dalece pospiesznie.

Jak się teraz okazuje, zaalarmowani

groźbą dekretu, przemysłowcy natychmiast zasiedli do stołu obrad. Chodziło im o uprzedzenie dekretu i zawarcie wewnętrznego układu eksportowego, zanim rząd na podstawie dekretu nie wprowadzi takiego układu przymusowo.

Układ ten — to eksportowa konwencja węglowa i eksportowy fundusz wyrównawczy. Przemysłowcy dawno już zobowiązali się sami konwencją taką założyć i fundusz wyrównawczy ustanowić — mijają jednak miesiące i na natarczywe przypomnienia rządu baroni węglowi odpowiadali odpowiedzią, że — jeszcze się nie porozumieli.

Wreszcie rząd miał dość tego czekania. Kilka dni temu zapowiadaliśmy na łamach naszego pisma, że zrażony krętaństwem przemysłowców rząd sam opracował układ o konwencji i o funduszu i układ ten w zagłębieniach wprowadzi przymusowo.

Tego właśnie obawiali się przemysłowcy i tego za wszelką cenę chcą uniknąć.

I oto w piątek do dyr. departamentu w ministerstwie przemysłu, Pechego, zgłosiła się delegacja przemysłowców z uroczystym zapewnieniem, iż właści-

ciele kopalń nadal trwają przy swej obietnicy założenia konwencji eksportowej i funduszu wyrównawczego i że w tym względzie niemal że już się między sobą porozumieli. Słowem przemysłowcy, chcąc odwrócić interwencję rządu, prosili o... cierpliwość.

Ale nie dość na tem. Delegacja oznajmiła jeszcze, że układ przemysłowców jest już „w zasadzie” gotowy... brak jednak zgody co do paru „podrzędnej natury” punktów, m. in. co do wysokości stawki na rzecz funduszu! I oto, przemysłowcy, chcąc okazać dobrą wolę — proszą, aby rząd w osobie min. Zarzyckiego pogodził ich i rozsądził w tym sporze; inaczej mówiąc, proszą o arbitraż rządowy.

Nie wiemy, z jaką odpowiedzią spotka się ta niezwykła propozycja (czy też prośba!), faktem wszakże jest bezspornym, że baroni węglowi raz jeszcze okazali, że w tej najżywniejszej dla Polski sprawie, jaką jest organizacja eksportu węglowego, nie umieją się zdobyć ani na pośpiech i dbałość, ani nawet na dobrą wolę porozumienia. Jedynie, co dobrze umieją, to — redukować robotników!

Polacy na Śl. Opolskim są w większości. Ostatnia kronika.

Opole. W kampanji wyborczej oraz w wszystkich wystąpieniach niemieckich, jakie na obszarze ostatnich dni miały miejsce w Rzeszy niemieckiej w obliczu wyborów na prezydenta Rzeszy oraz do Landtagu pruskiego, strona niemiecka operuje w odniesieniu do Śląska twierdzeniem o niemieckim charakterze tego terenu. Posłuchajmy, co piszą o tem nasi bracia za kordonem: „Nieprawdą jest, jakoby Polacy na Śląsku byli mniejszością. Słupy dojrzy, a głuchy usłyszy, jeśli na Śląsku naszym czas jakiś pomieszka lub choć tylko wycieczkę sobie urządzi, że Polacy nie są na Śląsku mniejszością, ale stanowią większość jego mieszkańców. Od wsi do wsi wędrując, wszędzie słyszymy tam mowę polską. Spotykamy tysiące takich Polaków, którzy nawet wogóle nie rozumieją języka niemieckiego, — wszędzie widzimy obyczaje polskie, nadające charakter temu terenowi, wszędzie znajdujemy Polaków w większości. Nie na co innego wskazują również suche cyfry. Na 1 400 000 mieszkańców Śląska Opolskiego jest już dziś na Śląsku Opolskim napewno przeszło 800 000

Mniejszości narodowe w Niemczech walczą o swe prawa.

Berlin. Komisarzowi wyborczemu na Prusy doręczona została wspólna dla wszystkich mniejszości narodowych w Niemczech państwowa lista kandydatów na posłów do sejmiku pruskiego. Kolejność kandydatów jest następująca: 1. dr. Jan Kaczmarek (Polak), 2. ks. dr. Bolesław Domański (Polak), 3. Piotr Budach (Duńczyk), 4. Jan Skala (Serbo-Lużyczanin), 5. Wilhelm Matschulat (Litwin), 6. Jan Oldsen (Fryzyczyk), 7. Paweł Ledwolorz (Polak).

Wspólna lista państwowa wszystkich mniejszości narodowych w Niemczech jest jeszcze jednym przykładem na istnienie wśród mniejszości narodowych Rzeszy zdrowej myśli politycznej, każącej tym mniejszościom walczyć o swe zasadnicze prawa iść w jednym szeregu do urny wyborczej.

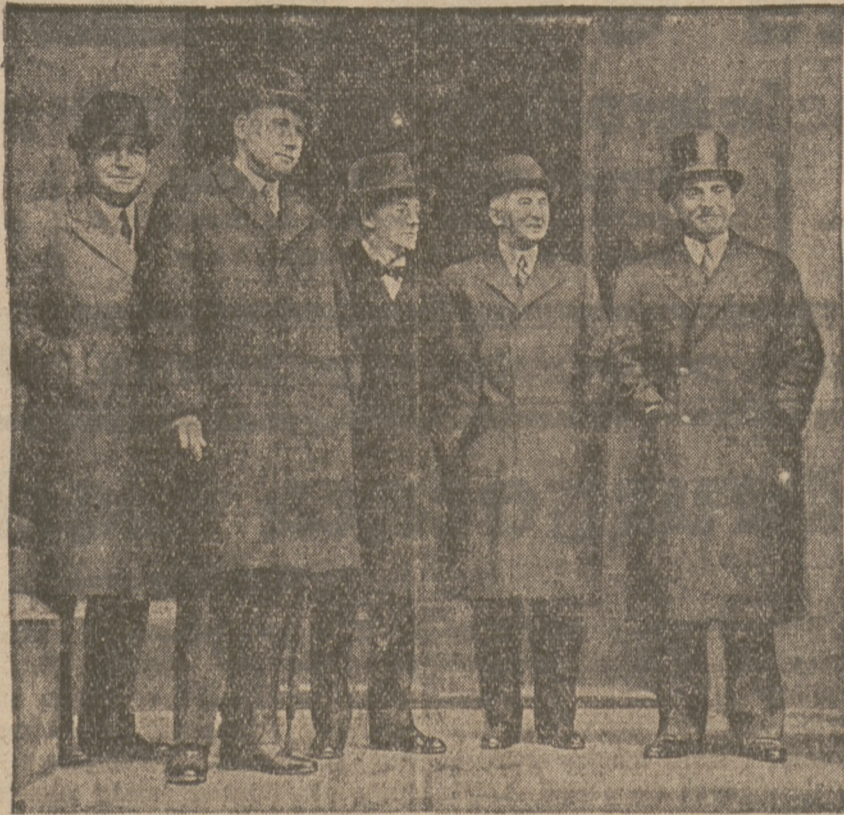
Olbryzie oszustwo podatkowe śląskiej firmy budowlanej.

Katowice. Władze skarbowe w Katowicach obłożyły majątek firmy budowlanej Karol Krompiec łączną karą 824.000 zł. za ukrócenie podatków oraz w związku z wynikiem rewizji przeprowadzonej w biurach tej firmy. Właściciel firmy Krompiec sprzedał przed czasem willę i zbiegł do Niemiec. Była to jedna z największych firm budowlanych na polskim Śląsku.

a na całym Śląsku około milion Polaków. Zestawienie to jasno wykazuje, że lud polski nie jest na Śląsku Opolskim żadną mniejszością, ale jest większością i to znaczną większością.

Faktu powyższego nie zmienia żadne statystyki ani opinie uczonych niemieckich, bo były one zawsze i są jeszcze dzisiaj w odniesieniu do spraw polskich tendencyjne.

Nic nie uradzili.

przedstawiciele czterech mocarstw europejskich, którzy zastanawiali się w Londynie nad możliwością utworzenia federacji państw naddunajskich. Powyżej od lewej ku prawej stronie widzimy niemieckiego posła w Londynie von Neuratha, obok von Bülowa (Niemcy), ministra Rumcimana i Simona (Anglija) oraz ministra Grandiego (Włochy).

Marszałek Piłsudski wraca do kraju.

Kair. Pan Marszałek Piłsudski przybył tu dziś z Heluanu, udając się w drogę powrotną do ojczyzny.

Przed odjazdem do Aleksandrii, Marszałek Piłsudski był uroczystie żegnany na dworcu kolejowym przez przedstawiciela króla Fuada i przedstawiciela prezesa Rady ministrów Egiptu; w zastępstwie chorego posła Dzieduszyckiego obecny był sekretarz poselstwa, radca Maliński.

W Aleksandrii, Marszałek Piłsudski wsiadł na statek i odpłynął do kraju w towarzystwie pfk. dr. Woyczyńskiego oraz kpt. Lepeckiego.

Drogę z Kairu do Aleksandrii odbył p. Marszałek w wagonie salonowym, oddanym Mu do dyspozycji przez króla Fuada.

W Aleksandrii, Marszałek Piłsudski wsiadł na statek i odpłynął do kraju w towarzystwie pfk. dr. Woyczyńskiego oraz kpt. Lepeckiego.

Zastępca komisarza demobilizacyjnego badał stosunki na kop. „Hillebrandt“ i „Wirek“.

Katowice. W ub. sobotę na kopalniach „Hillebrandt“ i „Wirek“ przebywał zastępca komisarza demobilizacyjnego inż. Seroka, badając stan gospodarczy kopalni i warunki pracy. Bytność p. inż. Seroki na wspomnianych kopalniach

pozostaje w związku z zamierzonymi redukcjami robotników na tych kopalniach. Mianowicie tak kopalnia „Hillebrandt“ jak i kopalnia „Wirek“ chcą zredukować załogę każda o 400 robotników.

Książę i żebrak

POWIEŚĆ

46) (Ciąg dalszy).

— Jestem królem — odpowiedział. Małe oniemiały ze zdziwienia, jeszcze szerzej otwierały oczy. Lecz po chwili przemogła ciekawość i znowu zapytały:

— Jesteś królem? Jakim królem?

— Królem angielskim.

Zdumione, zmieszane, spoglądały dziewczęta to na siebie, to na niego.

— Czy słyszałaś Mergery? Ona powiada, że jest królem — czy to być może! — zawołała jedna z dziewczynek.

— Czemuż to nie mogłoby być prawdą, Prissy. Chłopczyk ten przecieżby nie kłamał. Patrz na niego, czy on zdolny kłamać. A pomyśl — wszystko przecież, co nie jest prawdą, jest kłamstwem. — Tego nie można zaprzeczyć.

Rozumowanie jej przekonało zupełnie wątpiącą Prissy. Po chwili namysłu wyrzekła do Edwarda:

— Jeśli wiesz z pewnością, że jesteś królem, to ci wierzę.

— Jestem rzeczywiście królem.

Rzecz była już rozstrzygnięta, stanowisko królewskie najjaśniejszego pana stanowczo zostało uznane, a dziewczę

czynki tylko wiedzieć pragnęły, jakim sposobem przyszedł w tak szczególne położenie, a nadewszystko, czemu tak nie po królewsku jest ubrany? Skąd on się tu wziął? Co czynić zamierza? Młody książę rad był bolesne swe dzieje wyrzucić ufnym i współczującym sercom, od których nie potrzebował się lękać szyderstwa ni zniewagi. Opowiedział swe przygody w sposób bardzo wzruszający i czyniąc to, zapomniał nawet, jak okropnie jest głodny. Małe jego słuchaczki z żywym słuchały współczuciem, a gdy się dowiedział, przez jak długi już czas nic nie jadł, nie dały mu dłużej mówić, lecz zawiodły go przez dziedziniec od domu, aby mu dać śniadanie.

W tej chwili czuł się król szczęśliwym i zadowolonym.

Gdy powrócił nareszcie na stanowisko należne mi, — mówił do siebie — to będę zawsze dobrym i uprzejmym dla dzieci i nie zapomnę nigdy, że w czasach srogich moich doświadczeń, te dziewczynki uwierzyły mi i zaufały, kiedy wszyscy starsi, roztropniejsi ludzie poczytali mnie za kłamcę i oszusta.

Nawet matka dziewczątek przyjęła króla z uprzejmem politowaniem; miała dobre i kłliwe serce i wzruszyło ją opu-

szczenie, w jakim go widziała i jego na pozór smutny stan umysłowy. Sama była wdową, niezamożną i dość wiele przecierpiała w życiu, aby współczuć z innymi nieszczęśliwymi. Mniemała, iż pomieszany na umyśle chłopczyka wyznał się swoim opiekunom czy dozorcóm, i chciała dojść, skąd on jest właściwie, aby go odprowadzić do jego krewnych. Naprawdę mówiła o wielu w pobliżu leżących miasteczkach i wsiach, odpowiedzi Edwarda, równie jak wyraz jego twarzy dowodziły, że te miejsca były mu zupełnie obce. Poważnie i roztropnie opowiadał naodwrot o różnych stosunkach dworu, a lży głos mu dawały, ilekroć wspominał zmarłego króla, swego ojca. Gdy rozmowa zwracała się na inne poprzednie przedmioty, to milczał i widocznie go one nie obchodziły.

Zdziwienie kobiety rosło coraz więcej, lecz nie wyrzekła się wybadania chłopca i nawet jeść gotując zastanawiała się, w jaki sposób go do tego przywieść, aby jej swą tajemnicę wyjawiał. Mówiła o krowach i wołach i widocznie były mu one obojętne — owce, toż samo; nie był więc z pewnością pastuskiem. Następnie mówiła o młynarzach, tkaczach, kotlarzach, o rozmaitych rzemiosłach; także o domu dzieci ubogich

i innych przytułkach, o różnych więzieniach, o domu obłąkanych w Bedlam — wszystko to bez żadnego skutku ni wrażenia. Pomyślała teraz, że może on gdzie był w służbie, i wspominała o różnych służbowych czynnościach — lecz nadaremnie, one mu także były niewyraźniej obce.

Zamiatanie, rozpalenie ognia itp. wszystko to nie zajmowało go ani chwili. Wspominała o sztuce kucharskiej i dostrzegła ze zdumieniem, że przy tej wzmiance rozjaśniła się twarz króla. Osądziła więc, że teraz odgadła prawdę... że jej bystrość i takt kobiecy nie mogły omylić.

Dała więc zmęczonemu swemu językowi zasłużony odpoczynek, podczas gdy woń, unosząca się z parą, z gotujących się garnków, pobudzała wygłodniałego króla, iż mówił o różnych smacznych potrawach. Wtedy zadowolona kobieta powiedziała sobie w duszy: To jest niezawodnie, że on musiał być kuchcikiem! Gdy zaś nie ustawał i rozprawiał dalej o rozmaitem smacznym jedzeniu, zapytywała siebie, skąd on zna takie kosztowne i wyszukane potrawy, które przychodzą tylko na stół możnych bogaczy? Może posługiwał w królewskiej kuchni? Przedsięwzięła sobie konieczność to wybadać.

Poniedziałek
11
kwietnia

Św. Leona Wielkiego, papieża i dr. Kościółka * 390, † 461.
Św. Filipa, bisk. i Izaaka, bisk. i wyzn. około roku 550.
Słow.: Radomir.

Wschód Zachód

Jutro, wtorek, 12 kwietnia: Św. Juliusza, papieża † 352 r.
Słońca o godz. 5.00, o godz. 18.31
Księżyc o godz. 6.57, o godz. —

Z historii śląskiej.

11 kwietnia: 1079. Śmiercią męczennicą zmarł św. Stanisław Szczepanowski, biskup krakowski. Kanonizowany w 1253 roku. — 1610. W niedzielę pierwszą po Wielkanocy odbyło się zebranie kowali, ślusarzy, stolarzy i bednarzy w Pyskowicach. Na zebraniu tem toczyły się obrady nad ulepszeniem ustaw brackich. — 1848. We wtorek zmarł ks. Andrzej Głabasna, prob. w **Bujakowie**, jako ofiara szerzącej się zarazy na G. Śląsku. 1903. Rozpoczęcie budowy nowego kościoła w **Szombierkach**. — 1926. Biskupi polscy wydali list do wszystkich biskupów całego świata z powodu 200-lecia kononizacji św. Stanisława Kostki. 1931. Trzęsienie ziemi dało się odczuć na Śląsku opolskim, w pow. raciborskim i głubczyckim o godz. 16.44. Trzęsienie powtórzyło się 12 i 13 kwietnia.

W roku: 1676. Proboszcz Józef Nykowski w **Bytomiu**, rozpoczął roboty około naprawy kościoła św. Małgorzaty, który się znajdował w opłakanym stanie. — 1676. W tym roku należały do parafii P. Marii w Bytomiu miejscowości: **miasto Bytom, Rozbark, Szombierki, Orzegów i Kopanina, Łagiewniki, Chropaczów, Świętochłowice i Hajduki**. 1676. Darowany dzwon w **Pawłowicach** przez biskupa Stanisława ołomunieckiego, został odnowiony.

Jaka będzie pogoda w kwietniu?

Wiosną w Polsce z trudnością zdobywa teren. Ni to ciepło, ni zimno, słońce czasem błysnie, częściej jednakże, — schowane za chmury, gardzi ziemią. Kiedyż zrobi się naprawdę ciepło i zielono na świecie? — oto jest pytanie interesujące, ale odpowiedź trudna. Jak zapowiadają, kwiecień br. nie będzie należał do miesięcy zbyt „udanych“ pod względem pogody. Naogół przeważać będzie pogoda wybitnie niestała ze skłonnością do nagłych zmian. Umiarkowane opady, większe w drugim i w końcu trzeciego tygodnia tego miesiąca. Temperatura przeciętna — kwietniowa, z częstymi przymrozkami w nocy. **Mimo to roślinność ożyje wcześniej, niż w roku ubiegłym — młode pędy i kwiecie rozwina się wcześniej.** Druga dekada kwietnia rozpocznie się chmurna z większymi opadami. Potem nastąpi kilka dni pogodnych, ale chłodnych (nocne przymrozki) i wietrznych. W końcu dekady wzrost zachmurzenia, ciepłej. W trzeciej dekadzie - początek zapowiada się fatalnie; niepogoda, burze, opady w postaci deszczów, śniegu i krup. **W połowie dekady silne opady śnieżne w górach.** Przez cały miesiąc powiewać będą wiatry zachodnie lub północno-zachodnie.

Do wiadomości naszych agentów i abonentów, pobierających gazety z poczty.

Odnosnie do opłat za reklamacje w sprawach gazetowych, minist. poczt i telegrafów wydało następujące obwieszczenie:
W myśl przepisów wykonawczych do § 371 ordynacji pocztowej, zawartych w tomie II P. 3 zbioru przepisów pocztowych, reklamacje dotyczące nieotrzymanych egzemplarzy czasopism, opatrzone widocznym napisem: „Reklamacja gazetowa“, wysyłane do administracji czasopisma jako zwykle przesyłki listowe, wolne sa od opłaty pocztowej, o ile zostały nadane w stanie otwartym (kartka pocztowa, pismo w niezaklejonej kopercie itp.).

Z Cieszyńskiego.

Opieka nad starcami.

Cieszyn. Gmina opiekuje się starcami, dostarczając im bezpłatnego pomieszczenia w Przytulisku dla starców. Przytulisko zbudowano w r. 1888 za pomocą legatu ś. p. Hoenheisera, który przeznaczył w r. 1878 niemal cały swój majątek (106.188 florenów) na fundusz ubogich jego imienia. Budynek posiada 27 pokoi mieszkalnych, 1 pracownię, 1 wspólną kuchnię i t. d. Przyjęcie prebendarzy następuje przez Radę gminną na wniosek komisji opieki społecznej. Prebendarze otrzymują mieszkanie, opał, światło i dzienny zasiłek w wysokości 65—80 gr. W jednym pokoju mieszkają zwykle po 4 osoby. Przeważna część prebendarów chodzi na obsługę miasta, lub skądś pierze w pracowni. W dniu 1 kwietnia 1931 znajdowało się w Przytulisku 67 kobiet i 8 mężczyzn. Według wieku: 4 osoby poniżej 50 lat, 3 od 50—59 lat, 17 od 60—69, 39 od 70—79 lat i 12 osób od 80—90 lat. Według wyznania: 55 katol. i 19 ewang. Ofoło 80 proc. prebendarzy nie umie czytać i pisać. Koszta utrzymania wynoszą rocznie około 13.000 zł, t. j. mniej więcej 173 zł na głowę. — Nadto na pomieszczenie bezdomnych, przynależnych do Cieszyna, utrzymuje gmina przy ul. Górnej i Solnej Dom ubogich. W r. 1930 korzystało z tego przytuliska 42 prebendarzy, z tego 23 mężczyzn i 19 kobiet. Rozmieszczeni oni są w 9 pokojach.

„Wesele Śląskie“.

Brenna. W poniedziałek wielkanocny odegrały tu Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej w sali Domu Katolicko-Ludowego obraz sceniczny J. Szuszcika w 6 odsłonach p. t. „Wesele Śląskie“. Nie wdając się w ocenę samej sztuki, napisanej miejscami może zbyt realistycznie, przyznać trzeba, że odzwierciedla ona wiernie tło ludowe, a urozmaicona akcja czyni ją niezmiernie ciekawą. Miło nam stwierdzić, że wystawienie „Wesela“ przez zespół młodzieży stało na wysokim poziomie. Amatorzy i amatorki w liczbie przeszło 40 osób z drobnymi tylko wyjątkami stworzyli nam przepiękne widowisko, tak udatne, jakie rzadko tylko można widzieć nawet na miejskich scenach amatorskich. Nie ubliżając zdolnościom innych wykonawców, wyróżnić trzeba pierwszorzędną talent aktorski dh. Jana Gaszczyka w roli Cholewy i niezrównaną kreację „gazy do wołów“ w osobie dh. Jaworskiego. Tłumny udział publiczności (ponad 300 osób), zapełniająca obszerną salę, sprawił, że przedstawienie to należy także pod względem finansowym do najlepszych w dziejach breńskich Stow. Młodzieży, co wobec dotkliwego zwłaszcza w górach kryzysu było dla aranżerów miłą niespodzianką. Wspomnieć też trzeba o nowej kurtynie, wymalowanej w formie krajobrazu górskiego z artyzmem przez druha

Wiosna idzie.

Ostatnich kilka dni zdaje się wskazywać nieomylnie, że zbliżamy się szybkimi krokami ku wiosnie. Po długiej i uciążliwej zimie zaczyna natura powoli budzić się do życia. Wiosnę czuć już w powietrzu. Jeszcze szereg takich pięknych i słonecznych dni, a ujrzymy ją w ogrodach, lasach i polach w postaci rozwijającej się zieleni. Narazie wiastuje nam wiosnę skowronek i powracający z dalekich stron bocian swym klekotem. Wiosna idzie.

Pojazdy mechaniczne w Polsce.

Według ostatnich danych Głównego Urz. Statystycznego na terenie całej Polski zarejestrowanych jest 36 737 pojazdów mechanicznych oprócz wojskowych. Na każde 10 000 mieszkańców przypada 11,4 pojazdów mechanicznych. Wśród ogólnej liczby pojazdów mechanicznych znajduje się 27 964 samochodów, w tem 22 163 aut-osobowych i 5 801 ciężarowych. Na ogólną liczbę aut osobowych

Alojzego Holekę, naszego domorosłego malarza, który już poprzednio ozdobił scenę pięknymi kulisami.

Kurs przeciwigazowy.

Bielsko. Dnia 5 kwietnia br. odbyło się w Bielsku otwarcie kursu przeciwigazowego dla naczelników urzędów, kierowników szkół i lekarzy miast Bielsko i Biała oraz okolicy. — Zagajenia kursu dokonali starosta bielski Bocheński i dowódca 4 dywizji Podhalańskiej generał Przeździecki. W kursie, na którym wykładają wybitni fachowcy cywilni i wojskowi bierze udział ponad 80 osób. Kurs został zorganizowany przez wydział gazowy powiatowego komitetu LOPP. w Bielsku. (t)

Uroczysta akademja.

Koniaków. Dnia 19 marca br. odbył w naszym kościele filjalnym Msze św. uroczystą ks. wikary. Po nabożeństwie S. M. P. Koniaków urządziło akademję na cześć p. marszałka w sali p. Legierskiego. Na program akademji złożyło się: przemówienie ks. patrona, następnie druhowie odegrali sztukę p. t. „Już Polska wolna“ pod przewodnictwem druha Kubla. Na zakończenie akademji druha prezesa Staratyk podziękował uczestnikom. Poczem druhowie odśpiewali hymn narodowy „Boże coś Polskę“. Akademja wypadła bardzo ładnie, za co dziękujemy i życzymy pomysłności w dalszej pracy. Obecny.

Ruchliwość Stow. Mł. P.

Jaworzynka. Dnia 3 kwietnia b. r. S. M. P. Jaworzynka odegrało sztukę p. t. „Dla świętej ziemi pod przewodnictwem p. Urbaczki. Całość wypadła ładnie; pomimo trudności lokalnych Dużo przyczynili się p. studenci, za co im dziękujemy. Cześć waszej pracy druhowie! Obecny.

Przedstawienie amatorskie.

Zebrzydowice. Staraniem tutejszego koła Mac. Szkolnej odegrało u nas Stow. „Ojczyzna“ z Kończyc Małych dramat, p. t. „Zagroda Sobkowa“. — Cała sztuka, jak również gra poszczególnych amatorów, zrobiła na publiczności bardzo miłe wrażenie. — Widać, że ta organizacja posiada dużo żywotności i karności, co jest niechybnie zasługą p. Mynarza, prezesa tego stowarzyszenia, który osobiście tę sztukę reżyserował. Całemu zespołowi amatorskiemu a w szczególności reżyserowi składamy tą drogą podziękowanie.

Dla bezrobotnych.

Zebrzydowice. W jednej z gazet śląskich było już wspomniane, że w Zebrzydowicach utworzył się miejscowy komitet dla niesienia pomocy bezrobotnym itd. Nie chcę tu tego powtarzać. Do napisania tej krótkiej notatki skłoniło mnie to, że byłem świadkiem przed świętami wielkanocnym jednego po-

Jak się przedstawiają najważniejsze pozycje bilansu

P. K. O.
za rok 1931.

W ostatnim dniu ubiegłego roku budżetowego P. K. O. posiadała:

- 1) gotówką **zł. 168.818.560.29**
 - 2) w lokatach **zł. 429.945.711.92**
 - 3) w nieruchomościach **zł. 36.091.315.15**
- Co razem stanowi **zł. 634.855.587.36**

Jak z powyższego wynika P. K. O. wykazuje olbrzymi majątek, który powstał dzięki przeczornej gospodarce finansowej.

działu wszelkiego rodzaju środkami spożywczeimi pomiędzy najbardziej potrzebnych. Do głębi zostało wzruszony tą sceną. Była to podobna scena, jakie mogliśmy obserwować podczas wielkiej wojny, jednak tam było pieniędzy i pracy dużo, lecz chleba mało, tu zupełnie odwrotnie. Natychmiast nasunęło się pytanie: skąd fundusze? Będąc trochę ciekawski dopytałem się i dosłyszałem: Fundusze czepie miejscowy komitet wyłącznie z dobrego serca obywateli, którzy bądź w naturze, bądź w pieniądzu łożą na to. Wielka to zasługa przewodniczącego tego komitetu p. przełożonego gminy D., który tak umiejętnie prowadzić umie tę zbożną pracę. Blisko jedną trzecią całych pieniędzy na ten cel wpłynęło z ręki miejscowego księdza proboszcza Stefami, który, gdy coś podobnego usłyszy zaraz ofiaruje. Trudno tu wymienić wszystkich ofiarodawców, lecz muszą jeszcze wspomnieć, że miejscowe nauczycielstwo ponosi podwójne ofiary, gdyż podwójnie łoży pieniądze tak do wojew. kom., jak i miejscowego. Czy to nie przykład godny do naśladowania, choć okrojona pensja, to jednak coś ofiarują. Miejscowy urząd celny przysyłał na ręce komitetu skonfiskowane przedmioty, a tenże przeznaczał je na wspomniany cel. W ostatnim podziale zostało obdzielonych 110 bezrobotnych co na Zebrzydowice, liczące według ostatniego spisu ludności 3143 osób, dużo. Miejscowy komitecie, który nie żałował trudu przy tej niewdzięcznej, bez interesownej pracy należy ci się serdeczne od wszystkich obdzielonych podziękowania, a wam wszystkim szanownym ofiarodawcom i wogóle wszystkim tym co przyczynili się w jakikolwiek sposób do przysporzenia naturalji i pieniędzy — staropolskie „Bóg zapłać“. (K)

składa się 33964 samochodów prywatn. i urzędowych, 5 152 dorożek samochodowych, oraz 3 147 autobusów.

Oprócz samochodów, zarejestrowanych jest w całej Polsce 8 047 motocykli, oraz 726 innych pojazdów mechanicznych. (w)

— **Utrzymanie opłat kolejowych na rzecz bezrobotnych.** W związku z przedłożeniem akcji naczelnego komitetu do spraw bezrobocia, minister komunikacji postanowił utrzymać w dalszym ciągu dopłaty na rzecz bezrobotnych do osobowych biletów kolejowych, oraz do przesyłek towarowych. Opłaty na rzecz bezrobotnych utrzymane zostały na czas do 15 października rb. (w)

— **Zniżona taryfa pocztowa od dnia 15 kwietnia.** Wobec powzięcia decyzji o zaniechaniu pobierania od dnia 15 kwietnia rb. dopłat na rzecz bezrobotnych od przesyłek pocztowych — taryfa pocztowa z dniem 15 bm. przedstawiać się bę-

dzie w głównych pozycjach, jak następuje:

Opłata za listy zwykle do 20 gram. wynosić będzie — miejscowe 15 groszy, zamiejscowe 30 groszy; **kartki pocztowe** miejscowe 10 groszy, zamiejscowe 20 groszy, **druki** do wagi 25 gramów — 5 groszy, do wagi 50 gramów 10 groszy itd.; **paczki** do 5 kg.: w pierwszej strefie do 100 kilometrów 1,30 zł., w drugiej strefie od 100 do 300 km. — 1,90 zł., w trzeciej strefie od 300 do 600 km. — 2,50 zł. i w czwartej strefie ponad 600 km. 3,10 zł.

Opłata za polecenie wynosić będzie 60 groszy, tak, że list polecony w kraju kosztować będzie 90 groszy. **Opłata za express** 80 groszy, a więc list express w kraju kosztować będzie 1,10 zł.; list polecony — express 1,70 zł. (w)

— **Dopłaty telefoniczne na bezrobotnych.** Wprowadzona, na mocy uchwały rady ministrów, czasowa dopłata do rachunków telefonicznych upływa 1 maja.

Ostatni raz ta dopłata zaliczona była do obecnie rozesłanych rachunków za kwiecień. Moc obowiązująca uchwały ma być przedłużona do 1 maja 1933 r. (w)

Województwo śląskie.

* Szyny kolejowe za tytoń. Bułgarskie koleje udzieliły ostatecznie Hucie Królewskiej i Laury zamówienia na dostawę około 20 000 ton materiałów kolejowych. Wzajemnie za to Polska przywozi w drodze wymiany tytoń bułgarski równowartości około 16 000 żelaza. Przywieziony tytoń bułgarski składa się z droższych i delikatniejszych gatunków znajdujących się na składzie bułgarskiego banku rolnego, który swego czasu przejął ten tytoń od zadłużonych bułgarskich organizacji tytoniowych. (w)

* Dalsze zwolnienia na kopalniach „Brzozowice“ i „Biały Szarlej“. W piątek 8 bm. u zastępcy komisarza demobilizacyjnego inż. Seroki rozstrzygnięta została sprawa redukcji 250 robotników na kopalni Brzozowice i 48 robotników na kopalni Biały Szarlej.

Wnioski redukcyjne zostały rozstrzygnięte w ten sposób, że na kopalni Brzozowice ulegnie redukcji 180 a na Białym Szarleju 24 robotników. Jeżeli chodzi o kopalnię Brzozowice, to nie bez winy jest spółka bracka, która od zarządu tej kopalni żąda opłaty świadczeń socjalnych za robotników, znajdujących się na urlopiach turnusowych i tym niedorzecznym żądaniem obciąża dyrekcję kosztami w wysokości 6 000 złotych miesięcznie. Mimo dobrej woli władze demobilizacyjne musiały zgodzić się na zwolnienie.

* Ustawę górniczą rozpatruje komisja prawnicza sejmu śląskiego. Komisja prawnicza sejmu śląskiego pod przewodnictwem wicemarszałka sejmu p. Dąbrowskiego, po przeprowadzeniu dyskusji nad ustawą górniczą, która ma być rozciągnięta na obszar górnośląski, na ostatnim posiedzeniu wysłuchała zdania przedstawicieli szeregu organizacji zainteresowanych losami ustawy górniczej, a więc organizację inżynierów i techników, sztygarów, górnośląskiego związku przemysłowców itd. Na ogół opinia tych organizacji, mimo pewnych zastrzeżeń, jest za ustawą. W obradach komisji brał udział przedstawiciel wyższego urzędu górniczego wicedyrektor inż. Majewski. Głosowanie nad ustawą odbędzie się w terminie późniejszym.

* Delegacja Z. Z. Z. u p. wojewody. W dniu 9 bm. przyjął p. wojewoda dr Grażyński delegację Z. Z. Z., w skład której wchodził: inż. Jędrzej Moraczewski, poseł Fesser oraz sekretarze Dereczyk i Bajdur. Delegacja przedstawiła sprawę zwolnień robotników w przemyśle górnośląskim i sposób przeprowadzenia tychże, jakoteż sprawę ostatniego orzeczenia rozjemczego w hutach metalowych, krzywdzącego w wysokim stopniu robotników.

Z Katowickiego

Osobnych wpisów do szkół wydziałowych nie będzie.

Katowice. Powiatowy urząd szkolny I. w Katowicach donosi, że wpisy do szkół powszechnych polskich na rok szkolny 1932-33, dzieci urodzonych w r. 1926, odbędzie się w dniach od 18 do 23 kwietnia rb. włącznie od godziny 16—19 w kancelariach szkół powszechnych. Równocześnie w tym samym czasie i miejscu zostaną przeprowadzone, jak zeszłego roku — przez kierowników szkół powsz. wpisy do szkół wydziałowych polskich. Zgłoszenia dzieci do szkół wydziałowych zostaną przesłane po zakończeniu wpisów za pośrednictwem powiatowego urzędu szkolnego oddziałowi szkolnemu magistratu do ostatecznej decyzji. Osobne wpisy do szkół wydziałowych tak polskich jak i dla mniejszości językowej niemieckiej nie odbędzie się. (w)

Policja na tropie zaginionej.

Katowice. W związku z zaginięciem młodej Władysławy Krupińskiej z Jaworzna dowiadujemy się, że jeden z urzędników pocztowych widział ją w Katowicach w dniu 5 bm. koło kina Rialto, gdzie zachowywała się podejrzanie, jakby chciała się rzucić pod tramwaj lub samochód. Następnego dnia widział ją na

Polechał za pracę, a znalazł się w więzieniu.

Siemianowice w Katowickim. Piekarz E. G. z Siemianowic od dłuższego czasu bezrobotny, był przekonany, że w Niemczech znajdzie pracę. Nie mając jednak papierów, pojechał do Bytomia na „gape“, tj. ukrył się w pociągu i niepostrzeżony przez nikogo, tak przejechał granicę. Rozczarowało go jednak przyjęcie, które go tu spotkało. Znalazła się policja niemiecka, która pasażera na „gape“ wzięła w swoją opiekę i po stwierdzeniu faktycznego stanu rzeczy uwięziła go w więzieniu bytomskim. Wkrótce potem G. stanął przed sędzią pruskim, który bez litości skazał wielbi-

dworcu i na poczcie, o czym doniósł zaraz policji śledczej. Policja niechybnie w krótkim czasie odnajdzie zaginioną dziewczynę. (w)

Aresztowanie większej szajki włamywaczy.

Katowice. Na terenie Katowic aresztowano szajkę włamywaczy złożoną z 9 osób, która od lipca ub. r. dokonała 50 włamań i kradzieży na terenie Katowic. Hersztem bandy był niejaki Tasarek. (w)

Proces Henryka Otto - Powelskiego.

Katowice. Rozprawa sądowa przeciwko Henrykowi Otto - Powelskiemu, b. dyrektorowi Budowlanej kasy pożyczek i oszczędności w Mysłowicach wyznaczony został na 10 maja rb. Wraz z Henrykiem Otto - Powelskim na ławie oskarżonych zasiada Skupieński i Musioł. Oskarżonych bronić będzie adwokat Baj. Akt oskarżenia zarzuca wszystkim trzem oszustwo. Proces ma trwać trzy dni. Zapowiedź procesu budzi wielkie zainteresowanie. (w)

Najprzód chciał się powiesić, a potem jednak zwiął.

Katowice. Paweł Bogdański, lat 24 z Siemianowic, w dniu 8 bm. włamał się do jednego z pokoi hotelu „Pod złotą gwiazdą“, skąd skradł walizkę oraz paczkę bielizny. W chwili, gdy Bogdański ze skradzionym łupem wychodził z hotelu, został zauważony przez portjera, który go przytrzymał i oddał w ręce policji. Bogdańskiego osadzono w aresztach policyjnych, celem przeprowadzenia dochodzeń. Tamże usiłował pozabawić się życia na petycy, sporządzonej ze skrawka bielizny na siatce osłaniającej okno, został jednak przywrócony do życia. Po pewnej chwili zbiegł przez okno ustępu II-go piętra i mimo zarządzanego pościgu nie został dotąd przytrzymany.

Kradzież z włamaniem.

Nikiszowiec w Katowickim. Nieznani dotąd sprawcy włamali się do konsumu Karola Siebenhara, skąd skradli większą ilość likieru, wina, soku malinowego, wyrobów tytoniowych, czekolady, sardynki, kiełbasy i wędzonki oraz wody kolońskiej, ogólnej wartości 1200 zł.

Kradzież motorów.

Chorzów w Katowickim. Do unieruchomionej fabryki górnośl. budowy rurociągów, włamali się nieznani sprawcy skąd skradli trzy motory elektryczne, marmurową tablicę rozdzielczą, oraz jedną tablicę marmurową kompletną z łącznikami i bezpiecznikami, 4 pasy pępowe. Wartość skradzionych przedmiotów wynosi 1680 zł. (p)

Kradzież nasion.

Maciejkowice w Katowickim. W nocy na 6 bm. skradziono ze spichlerza folwarku 275 kg. nasienia koniczy i 50 kg. nasienia buraczanego, łącznej wartości 795 zł. (p)

Z Król. Huty

Zebrań mistrzów i czeladników.

Król. Huta. Polsko-katolickie Stowarzyszenie mistrzów i czeladników w Król. Hucie urządziła w czwartek, dnia 14 bm. o godz. 20 w lokalu p. E. Zeldera — przy ul. 3 Maja 15 swoje pierwsze plenarne zebranie, na które swoich członków serdecznie zaprasza. Zarząd również apeluje do mistrzów i czeladników - Polaków miasta Król. Huty o jak najliczniejsze przybycie na to zebranie i zdeklarowanie się na członków.

ciela „Vaterlandu“ na karę więzienia. Po odsiedzeniu tejże kary, władze niemieckie odstawiły G. do granicy i oddały go w ręce policji polskiej, która znowu przekazała go władzom sądowym w Król. Hucie w celu ukarania za nielegalne przekroczenie granicy. Stąd nauka taka: wszędzie źle a w Niemczech bezsprzecznie gorzej jak u nas w kraju. I tam pieczone gołąbki nie lecą same do gąbki, a dziś nawet niema możliwości zapracowania na życie i utrzymanie, bo w Niemczech większy jak u nas brak pracy. (k)

Oskarżony pobit w sądzie świadka.

Król. Huta. W ekspozyturze sądu okręgowego odbywała się rozprawa II instancji o zniewagę żony Antoniego Ciesłaka z Bielszowic przez niejakiego Jana Rojka. Rojek skazany został przez sąd grodzki w Rudzie na 30 zł. grzywny wzgl. 10 dni aresztu i wniósł apelację. W czasie rozprawy w sądzie II instancji świadek Cygankiewicz zeznał na niekorzyść oskarżonego. Gdy prowadzący rozprawę sędzia Lagan udał się na naradę Rojek rzucił się na Cygankiewicza i pobit go, z czego wywiązała się bójka. Z trudem zdołano ich rozłączyć. Sąd skazał Rojka w drodze dyscyplinarnej na 3 dni więzienia oraz zatwierdził wyrok I instancji. R. został zaraz osadzony w więzieniu. (w)

Posiedzenie rady miejskiej.

Król. Huty. Posiedzenie rady miejskiej miasta Król. Huty odbędzie się 13 bm. o godz. 17 w sali posiedzeń ratusza. Porządek obrad przewiduje wybór uzupełniający członków do różn. komisji miejskich zmianę statutu regulującego stosunki służbowe urzędników miejskich, uchwalenie stawki do wymiaru i poboru podatku od planów i gruntów budowlanych na rok budżetowy 1932-33 oraz obniżenie budżetu miasta na rok 1932-33 o 666 666 zł. Po posiedzeniu publicznym odbędzie się posiedzenie tajne w sprawach personalnych. Posiedzenie wydziału przygotowawczego odbędzie się 11 bm. o godz. 18. (w)

Z Świętochłowickiego

Usiłowany napad rabunkowy.

Wielkie Hajduki w Świętochłowick. Wl. Głodek zgłosił, że w chwili, gdy jego sprzedawczka chciała opuścić skład przy ul. Jagiellońskiej dwu nieznanych i zamaskowanych osobników usiłowało dokonać napadu rabunkowego, lecz spłoszeni z powodu wyjścia ze składu pewnego mężczyzny, sprawcy odstąpili od zamierzonego czynu i zbiegli w niewiadomym kierunku. Kiedy sprawcy zamierzali dokonać napadu pod oknem składu stało dalszych dwu mężczyzn, prawdopodobnie na czatach. (p)

Użycie broni.

Lipiny w Świętochłowickim. Dnia 7 bm. na teren huty cynku Silesia przybyło kilku osobników celem dokonania kradzieży węgla wzgl. żelaza. Przez strażnika zostali wezwani do opuszczenia terenu huty, na co jednak nie reagowali, a stróża zaczęli obrzucać kamieniami. Skutkiem tego został on lekko ranny w rękę. Strażnik w obronie własnej oddał trzy strzały rewolwerowe i tem samym osobników zmusił do ucieczki. W toku dochodzeń ustalono, że jeden z posród osobników został lekko ranny w lewe biodro i obecnie przebywa w szpitalu hutniczym w Goduli. (p)

„Huta Pokoju“ daje wierzycielom 50 procent.

Nowy Bytom w Świętochłowickim. Przychylając się do wniosku nadzoru sądowego nad S. A. Huta Pokoju, sąd grodzki zgodził się na wdrożenie postępowania ugodowego z wierzycielami firmy. Aktywa przedsiębiorstwa wynoszą 110 milionów zł. a pasywa 156 mil. zł. Z tego 73,5 mil. zł. przypada na kapitał akcyjny i zakładowy, a 82,5 mil. na zadłużenie spółki. Ponieważ z sumy tej część jest zabezpieczona, część zaś ma być zaspokojona przez zamianę na akcje Huty Pokoju, wzgl. S. A. „Feum“, postępowanie ugodowe obejmować będzie

sumę około 15 mil. zł., co do której wniosek proponuje kwotę 50%. Kwota owa ma być opłacana stopniowo bez oprocentowania z zysków przedsiębiorstwa w latach 1933—1937. (w)

Tragedja miłosna.

Chropaczów w Świętochłowickim. Na tle zawiedzionej miłości pomocnik biurowy Alojzy Winkler, lat 36 (ul. Kościelna) usiłował pozbawić życia swą narzeczoną, której siekierą zadał lekkie okaleczenie w lewe górne ramię. W chwili, gdy zaczęła uciekać, Winkler wy dobył z kieszeni rewolwer i strzelił za uciekającą, przyczem oddany strzał trafił w drzwi mieszkania Fogta Józefa, nie raniąc nikogo. Winkler po oddanym strzale wybiegł na ulicę, gdzie zażył większą ilość esencji octowej z domieszką atramentu usiłując popełnić samobójstwo. Wezwany na miejsce lekarz udzielił Winklerowi pierwszej pomocy, poczem odstawiony on został do szpitala w Szarleju. (p)

Z Pszczyńskiego

Pożar chaty.

Borowa Wieś w Pszczyńskim. Dnia 7 bm. wybuchł pożar w starej drewnianej słomą krytej niezamieszkałej chatce Wilhelma Gradzki. Zniszczeniu uległ dom oraz przylegający murowany słomą kryty chlew. Powstała szkoda wynosi około 1500 zł. (p)

11 rocznica grupy Zw. Inwalidów wojennych.

Cielmice w Pszczyńskim. Związek inwalidów wojennych R. P. grupa Urbanowice — Cielmice obchodzi jedenastoletnie istnienia w dniu 17 kwietnia 1932 r. Zebrania w dniu 17. 4. br. odbędą się na sali p. Brajera w Urbanowicach. Porządek obrad: o godz. 10.30: uroczyste nabożeństwo, o godz. 14.30: główne zebranie, połączone z rocznicą 11-sto letnia istnienia. O godz. 16.30: walne zebranie. Przybędzie dwóch referentów. Zarząd grupy uprasza wszystkich członków o liczne wzięcie udziału w nabożeństwie i zarazem zarząd grupy wszystkich członków uprasza, ażeby jak jeden przybyli na to zebranie. (w)

Z Rybnickiego

Ślub starosty rybnickiego.

Rybnik. Dnia 6 bm. odbył się w Rybniku ślub starosty rybnickiego Wygledy z panną Ewą Grzesikówną, córką miejscowego budowniczego. W uroczystości ślubnej wziął udział wojewoda Grażyński. (w)

Wpisy do gimnazjum państwowego.

Rybnik. Dyrekcja gimnazjum podaje do wiadomości, że przyjmować będzie od 14 do 23 kwietnia br. zgłoszenia do egzaminów wstępnych w godzinach przedpołudniowych. Przy zgłoszeniu należy przedłożyć metrykę urodzenia, świadectwo szkolne półroczne, świadectwo szczepienia ospy. Taksa egzaminacyjna wynosi 10 zł, wpisowe 3 zł. (w)

Z Tarnogórskiego

Strzały na granicy.

Nakło w Tarnogórskim. Nocy ub. w okolicy Nakła, ślaska straż graniczna zatrzymała 4 osobników, którym skonfiskowała większą ilość przemycanych towarów. W trakcie aresztowania jeden z przemycników, Józef Horzela, zamieszkały we wsi Niedzary, pow. będzińskiego, rzucił się do ucieczki. Funkcjonariusz straży strzelił do niego, raniąc przemycnika w nogę. W pobliżu miejscowości Repty Nowe zatrzymano Ignacego Starca, który przemyczał aparat radiowy. (w)

Samochód ze skrytkami do przemycania towarów.

Radzionków w Tarnogórskim. Śląska straż graniczna aresztowała wczoraj w pobliżu Radzionkowa niemiecki samochód, który poddano szczegółowej rewizji. Jak się okazało, samochód zawierał specjalnie skonstruowaną skrytkę, w której znaleziono większy przemyt. Znajdowało się tam 110 kg. rodzynek, 9,5 migdałów, 10,5 kg. jedwabiu, 10 kg wanilii, 5 kg kamieni do zapalniczek, znaczna ilość tarcz do zegarka itd. Auto wraz z przemytem zatrzymano. Przemycników, obywateli niemieckich, Leonarda Reinholda i Karola Michalskiego, aresztowano. (w)

7-procentowa obniżka zarobków w przemyśle cynkowym i ołowianym.

Robotnicy nie zgodzą się na obniżkę.

Katowice. Na podstawie dekretu ministerstwa pracy i opieki społecznej została zwołana na piątek, dnia 8 kwietnia specjalna komisja rozjemcza w celu załatwienia zatargu o płace w hutach cynkowych i ołowianych na Śląsku.

W skład specjalnej komisji rozjemczej zostali powołani: przewodniczący komisji Maske, okręgowy inspektor pracy oraz sekretarz Kurpanek. Ławnicy ze strony pracodawców: nadinż. Piłnik, kupiec Niderliński oraz inż. Bachleđa, ze strony pracobiorców: maszynista Słota, walcownik Kirsznioł oraz palacz Jarilap.

Ze strony pracodawców stawili się dyr. Tarnawski, dyr. Haeckemann i syndyk Tarłowski. Ze strony pracobiorców zaś reprezentowane były wszystkie związki zawodowe a to: Zespół Pracy przez p. Kozubskiego, Zw. Zawodowych Metalowców przez p. Bajdura, Zjednoczenie Chrześ. Związków Zaw. przez pp. Musioła i Sitka, Związek robotników przemysłu metalowego przez p. Tomeckiego, Chrześ. związki zawodowe przez p. Hankego, Gesamtverband Christl. Gewerkschaften przez p. Kozłora oraz Centralny zw. zawod. Polski przez p. Rubina. Rozchodziło się tu bowiem o ustalenie stawek zarobkowych dla robotników hut metalowych i ołowianych w górnośląskiej części województwa śląskiego, zrzeszonych w związku pracodawców górnośląskiego przemysłu górniczo-hutniczego.

Ze strony pracodawców przemawiał dyr. Tarnawski. Oświadczył on, iż obniżka płac w przemyśle cynkowym musi nastąpić, albowiem robotnicy hut metalu otrzymują zbyt wysokie płace. Przedstawiciele związków zawodowych energicznie zaprotestowali przeciwko obniżce. Sekretarze wszystkich związków w swych wyczerpujących wywodach stwierdzili, iż w ostatnim okresie zamkniętym zostało 89 pieców oraz na bruk wyrzuconych zostało przeszło 6000 osób, natomiast nie zwolniono ani jednego dyrektora. Dlatego też robotnicy żądają wyrzucenia 15 dyrektorów z hut metalu a oszczędności będą większe.

Komisja po wywodach obu zainteresowanych stron i po naradzie orzekła:

1. Stawki zarobkowe według tabeli płac obowiązującej od dnia 16 lutego

1931 roku dla hut metalowych obniżyć o 7 (siedem) procent.

2. W ten sposób ustalona tabela płac dla hut metalu (przemysł cynkowy, huty tlenku cynku, zakłady elektrolityczne, prażalnie, fabrykacje kwasu siarkowego, wytwory szamotowe, fabrykacja mufli, walcownie cynku, huty ołowiu i t. d.) obowiązuje od dnia 20 kwietnia 1932 r. z tem, że wypowiedzenie po raz pierwszy może nastąpić na dzień 30-go września 1932 roku i winno być podane zainteresowanemu stronom do wiadomości najpóźniej dwa tygodnie przed upływem tego terminu.

3. O ile wypowiedzenie nie nastąpi, płace te obowiązują na każde dalsze 3 miesiące, również z 2-tygodniowym terminem wypowiedzenia.

4. Orzeczenie powyższe nie dotyczy

huty cynkowej Hugona, na której to hucie płace winny być w razie potrzeby uregulowane w drodze bezpośredniego porozumienia zainteresowanych i uprawnionych do pertraktacyj stron. W razie niemożliwości przeprowadzenia regulacji w drodze bezpośredniej ugody, strony winny się zwrócić do komisji pojednawczej i rozjemczej celem spowodowania rozstrzygnięcia sporu.

5. Zgłoszony na rozprawę ze strony pracobiorców wniosek o osobne rozpatrzenie sprawy płac w fabryce porcelany „Giesche“ odrzuca się z tem, że specjalna komisja rozjemcza nie uważa się za kompetentną do załatwienia tej sprawy.

6. Strony winny wyrazić swoją zgodę na powyższe orzeczenie do dnia 12 kwietnia 1932 r.

Z działalności Śląskiego Komitetu popierania wytwórczości krajowej.

Pod przewodnictwem radcy wojewódzkiego p. Juzwy odbyło się w Izbie Handlowej dnia 6 bm. zebranie sekcji propagandowej Śląskiego Komitetu popierania wytwórczości krajowej. Głównym tematem obrad był wyczerpujący referat dr. Łaszczka, dyrektora Śl. Towarzystwa wystaw i propagandy gospodarczej o programie działalności sekcji propagandowej na najbliższe półrocze. Program ten przewiduje przede wszystkim zorganizowanie cyklu wykładów i odczytów z dziedziny przemysłowej, handlowej, rzemieślniczej, jak też i punktu widzenia ogólnogospodarczego na temat akcji popierania wytwórczości krajowej w związku z obecną koniunkturą gospodarczą. W tym celu sekcja postanowiła zaprosić kilku najwybitniejszych ekonomistów polskich na Śląsk celem wygłoszenia odpowiednich wykładów w czasie trwania tegorocznych targów katowickich.

Następnie uchwalono urządzić „Tydzień wystaw sklepowych“, z wyrobami krajowymi i z premjowaniem przez Izbę Handlową najpiękniejszych wystaw. Postanowiono również rozwinąć szerszą akcję prasową i radiową, jak również i propagandę w kinach oraz zwrócić się do władz szkolnych z apelem o wpajanie idei ważności zdobycia

rynku wewnętrznego wśród młodzieży. Szczególnie ważne zadanie — żywą propagandę domową — powierzono kołu pań, którego praca może w tym kierunku przynieść bardzo korzystne wyniki. Koło pań chętnie podjęło się również współpracy z przedstawicielami kupiectwa i teatru w planowanym przy udziale przedstawicieli kupiectwa i teatru „Pokazie mód“. Ponadto uchwalono rozwinąć propagandę na rzecz urzędowania wystawy artykułów technicznych, biurowych itp., mających znaczenie dla tut. przemysłu, jako konsumenta.

Powyższy program postanowiono skoncentrować głównie w okresie tegorocznych targów katowickich, ażeby w ten sposób ułatwić przedsiębiorcom i publiczności dokładniejsze zapoznanie się z najważniejszymi działami i zagadnieniami produkcji krajowej. W celu zrealizowania tych zamierzeń utworzono kilka komisji, powierzając wykonanie poszczególnych punktów fachowym członkom komitetu.

Przewodnictwo Sekcji Propagandowej spoczywa w rękach dr. J. Łaszczka dyrektora Śl. Tow. Wystaw i propagandy gospod. zaś wiceprezesami wybrano p. Chutkowskiego, dyrektora gśl. Związku przemysłowców górno- i hutn. oraz p. M. Tarłowskiego, prezesa śląskiego klubu sprawozdawców sejmowych, zaś sekretarzem wybrano p. A. Słószczyka, referenta Izby Handlowej w Katowicach, gdzie też mieszczą się biura komitetu. (w)

Zagadnienie lojalności kolejarzy-Niemców w Polsce.

Niemiecka prasa na terenie Rzeszy przynosi artykuł o przeniesieniach niemieckich kolejarzy z Pomorza włąb Polski, jakie miały mieć ostatnio miejsce. Dosłowne brzmienie artykułu i ukazanie się go w prasie różnych kierunków politycznych wskazuje na to, że ma się do czynienia z komunikatem, pochodzącym z urzędowych kół niemieckich.

Poza zwykłymi u Niemców atakami antypolskimi w artykule znajduje się ustęp, który zasługuje na specjalną uwagę ze względu na doniosłość zawartego w niem niemieckiego zwierzenia. Stwierdza się w nim mianowicie, że w polskiej służbie na Pomorzu, po przejściu kolejnictwa przez władze polskie, pozostali liczni urzędnicy, którzy w kraju chcieli pozostać i którzy w interesie niemieczyny mieli pozostać.

Wynika stąd, że na Pomorzu pozostali Niemcy, którzy z przywiązania do swych miejsc zamieszkania, związków rodzinnych, stosunków majątkowych itp. nie chcieli wyjechać oraz tacy, którzy uczynili to „w interesie niemieczyny“. Ze słów komunikatu, pochodzącego ze sfer urzędowych, bynajmniej niedwuznacznie wynika, że ci kolejarzy-Niemcy zostali poprostu odkomenderowani przez władze niemieckie do wejścia w polską służbę. W polskiej służbie państwowej zadaniem ich była działalność dla niemieczyny.

Nie potrzebujemy zastanawiać się nad tem, w jaki sposób swe „obowiązki“ ci kolejarzy-Niemcy pojmowali i jak je wykonywali. Jedno obecnie nie ulega wątpliwości: w polskiej służbie kolejowej nie może być miejsca dla tych, którzy za swe zadanie uważają służenie Niemcom. Jeśliby rzeczywiście przeniesienia kolejarzy Niemców z Pomorza włąb Polski zostały podyktowane względem na uniemożliwienie im reprezentowania „interesu niemieczyny“ w polskiej służbie państwowej — to w tem nie moglibyśmy dopatrzeć się nic dziwnego, natomiast dziwną musiałaby się wydawać obojętność polskich władz państwowych na fakt, iż pozostanie pewnej grupy urzędników w służbie polskiej może mieć na celu skuteczniejsze służenie „niemieckim interesom“.

Dalsze komentarze zbyteczne.

Składajcie datki na pomoc dla bezrobotnych

Konto P. K. O. 307.795.

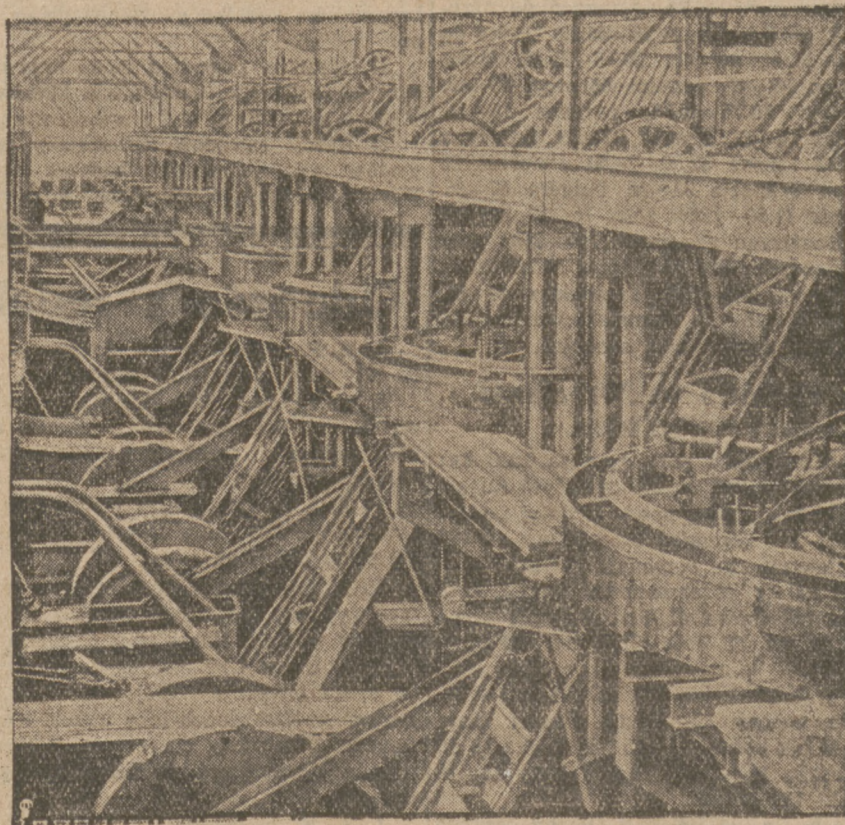
Projekt nowego prawa małżeńskiego a Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet.

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet, którego oddział śląski przeciwko projektowi komisji kodyfikacyjnej nowego prawa małżeńskiego ostro zaprotestował, w ostatnim numerze swego dwutygodnika, wychodzącego pod tytułem „Praca obywatelska“, otwarcie stanął w szeregach zwolenników, a więc przeciwników zasad katolickich o małżeństwie. Przykrą to jest niespodzianką dla wszystkich członków, składających się przeważnie z katoliczek, bowiem dotąd Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet głosił zasadę, że szanuje religię, a szczególnie katolicką i unikał jawnych wystąpień przeciw Kościołowi katolickiemu.

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet swym wystąpieniem za projektem nowego prawa małżeńskiego zadał klam powyższemu twierdzeniu o uszanowaniu religii katolickiej, a łatwo tego mógł uniknąć zachowując co najmniej bezwzględna bierność w tej sprawie. W dwutygodniku swoim Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet umieścił natomiast streszczenie projektu o nowym prawie małżeńskim, pochwalając go najzupełniej. Poza tem urządza zebra- nia agitacyjne w tej sprawie, świeżo w

Sosnowcu, na pograniczu Śląska, na które również zaproszono przedstawicielki oddziału śląskiego. Chodzi widać o to, aby kobiety śląskie, pomimo ich sprzeciwu co do projektu nowego prawa małżeńskiego, opierające się na stanowisku katolickim, namówić do zmiany swych zapatrywań. Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet nie zamierza wszcząć agitacji na terenie samego Śląska wobec energicznego protestu kobiet śląskich, a zachowując swą bierność wobec projektu nowego prawa małżeńskiego nie byłby działał przeciw rządowi. Rząd bowiem oświadczył, że sam pomysł projektu nie wyszedł od niego. Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet mógł więc bez uszczerbku swej godności wobec rządu zwalczać projekt na podstawie stanowiska katolickiego małżeństwa lub też wcale nie występować.

Kobiety katolickie, a szczególnie śląskie, winne usiłować zastrzec się przeciwko narzuconemu przez Związek stanowisku i oświadczyć swoje gremjalne wystąpienie z szeregu członków za nieuszanowanie swych przekonań religijnych.

Wszystys gospodarczy nie oszczędził również i przemysłu diamentowego. W południowej Afryce musiałby zastawić pracę dwie największe na świecie kopalnie diamentów. — Rycina nasza przedstawia kopalnię Baltfontein, która ostatnio została unieruchomiona.

